

Sarjakuvaopetus nousussa Tarton taidekoulussa

Kuva: Kristveig Halldórsdóttir, Reykjavikin koulun opettaja.

Ideointia idyllisissä maisemissa Sampo-leirillä.

Ave Leek
Piret Paluteder

Etelä-Virossa sijaitseva Tarton taidekoulu on vuodesta 1951 toiminut Viron vanhin taidealan ammattikoulu. Se on myös Viron ainoa. Koulusta valmistuvat graafiset suunnittelijat ja koristetaiteilija-stilistit saavat neljän vuoden opiskelun aikana ammattitutkinnon ohella myös ylioppilastutkinnon. Viihtyisän pienessä koulussa opiskelijoita on noin 80.

Koulun erikoisuutena on hyvin vahva taiteen peruskoulutus. Tietotekniikan aikakautena, kun vanhat perinteet tahtovat unohtua, uskotaan lujasti, että myös nykyajan suunnittelijan täytyy pystyä luonnostelevaan visionsa paperille. On tärkeää muistaa pysyä inhimillisissä skaaloissa. Koulun opettajat, joiden joukossa on monia alallaan toimivia taiteilijoita, muistavat opetuksessaan myös aina, että kaiken perusteena on ajattelukyvyyn kehittäminen. Menestyvä suunnitteluprosessikin alkaa syvälle menevästä analyysistä ja selvistä päämääristä.

Taiteen peruskoulutuksen vahvaan traditioon liittyy myös kuvituksen luja asema koulun

opetusohjelmassa sekä sarjakuvan kotiutumisen kuvittamisen opetukseen viime vuosien aikana. Opiskelijoiden joukossa sarjakuva nauttii kasvavaa suosiota ja joka vuosi sarjakuvia on myös lopputöiden

seassa. Koulun yhä vilkkaammasta sarjakuvaskenestä vastaa maalaus-, kuvitus- ja animaatio-opettaja Peeter Krosmann, joka on opettanut sarjakuvaa jo useiden vuosien ajan. Peeter, joka on koulutukseltaan taidemaalari, väittää, että hänen työhönsä taiteilijana ovat vaikuttaneet merkittävästi enemmän elämän aikana nähdyt lastenkirjojen kuvitukset kuin tuhannet sivut klassikkojen reproduktioita. Siksi työ kuvitus- ja sarjakuvaopettajana on hänelle koulutustaustasta huolimatta ollut luonnollinen valinta. Itseluottamus opettaa ilman vastaavaa erikoiskoulutusta iski, kun hän lähti hakemaan neuvoa kuvituksen opettamiseen entiseltä opettajaltaan, joka kysyi ihmeissään, mitäköhän hän oli opettanut kaikki nämä vuodet.

Opiskelijoita ei tarvitse kuljettaa kädestä pitäen, kaikkia opetuksia ei kukaan kuitenkaan jaksa muistaa. Suunnan antaminen, asenteen ja ajattelukyvyyn imeyttäminen alitajuntoihin, yhdessä oppiminen ja kehittyminen kantavat perille. Ja pitemmällekin.

Peeter Krosmannin johdolla Tarton taidekoulu on osallistunut kolmesti kansainväliseen, Scott McCloudin ideasta liikkeelle lähteneeseen 24 tunnin sarjakuvamaratoniiin. Maratonin ideana on siis

©Kailla Ahtola

Kaboomin valmisteluun osallistuneet Miina Prikk ja Kersti Sulamaägi.

tunnetusti piirtää sivu per tunti eli saada vuorokaudessa aikaiseksi 24-sivuinen sarjakuva. 24 tuntiin on sijoitettava tarinan keksintä, piirtäminen ja toteutus. ”Kello käynnistyy 9.00 ja pysähtyy 24 tuntia myöhemmin. Väliin jäävän ajan käyttö on jokaisen oma asia. Saa syödä, nukkua, unelmoida tai lukea kirjaa, mutta aika ei pysähdy,” selostaa Peeter Krosmann maratonin perussääntöjä tapahtuman blogissa. Viime lokakuun maratonissa sarjakuvapiirtäjiä oli jo 22.

24 tunnin maratonin lisäksi Tarton taidekoulun sarjakuvatantereella tapahtuu paljon muutakin. Koulu osallistuu reippaasti myös muihin kansainvälisiin projekteihin tai järjestee kansainvälisiä tapahtumia itse, niistä kunnianhimoisimpia kolmen vuoden takainen nuorisoprojekti Why Not If We Can, johon osallistui yhteensä 46 opiskelijaa Italiasta, Jordaniasta, Sloveniasta, Suomesta, Turkista ja Virossa. Sarjakuva oli näytelmän ja graffitin lisäksi yksi projektin kolmesta osa-alueesta. Monikulttuurisen ja -henkisen sarjakuvatiimin yhteistyön haasteellisimmaksi tehtäväksi osoittautui yhteisen tarinan aikaansaanti. Verta ei kuitenkaan nähty. Eivätkä lopputuloksessa näkyneet enää hiki ja kyneletkään. Koko prosessi lopputuloksineen ja kokemuksineen johti sen sijaan uuteen yhteistyöprojekti-ideaan, jota toteutetaan nyt Reykjavikin Borgarholtsskólin ja Outokummun Am-

Peeter Krosmann antoi ohjausta Paluveskin leirillä.

mattiopiston kanssa. Kalevalan mukaan Sammoksi nimetyt projektin ensimmäinen työpaja pidettiin Tarton ja Otepään välillä Paluveskin leirillä kesäkuussa 2009. Työpajan tavoitteena oli koota yhteinen tarina ja piirtää sarjakuva kolmen maan mytologian, satujen ja kansanperinteen elementtejä ja olioita yhdistellen. Syntyvaiheissaan melko omituisia muotoja ottaneesta miksauksesta tuli lopulta hieno sarjakuva, joka asetetaan syksyllä näyttelyksi esille Tarton Lelumuseoon. Joulukuussa sarjakuva matkaa sampolaisten kanssa Reykjavikiin muuttuakseen animaatioksi. Koko materiaali kootaan sekä painetuksi että elektroniseksi esitelypaketiksi ensi keväänä Outokummussa. Projektiin osallistuu kuusi suomalaista, neljä

islantilaista ja kuusi virolaista taide- ja mediataideopiskelijaa.

Tarton taidekoulun opiskelijoiden sarjakuvaa on Suomessa liikkeellä myös nyt. Huhtikuussa Turun kaupunginkirjastosta lähti pitkin Suomea kiertämään The New Kaboom -näyttely, satunnainen sarja otoksia koulussa vuosien mittaan tehdyistä, tasoltaan parhaista sarjakuvista. Näyttely on osa Viron Suurlähetystön ja Viron Suomen-instituutin Suomen kouluissa järjestämää Viro käy koulua -projektia, jonka yhtenä tavoitteena on tuoda Viro lähemmäksi suomalaisia nuoria. The New Kaboomista tulikin myös Tarton taidekoululle hieno lähtölahja tämän kevään valmistujilta, jotka valitsivat näyttelytyöt ja valmistivat koko näyttelyn alusta loppuun.

Näyttely on esillä 8.-25.9. Pointin kirjastossa (Hagelstamintie 1, Vantaa) Helsingin sarjakuvafestivaalien aikaan.

©Kalle Ahtola

Miina Prikk Kaboomin avajaisissa.

Sampolaiset ulkosalla.

©Kristveig Halldórsdóttir